

bentleri kapsamında gerçek faydalanıcının tespit edilemediği durumlarda, en üst düzey icra yetkisine sahip gerçek kişi ya da kişiler, gerçek faydalanıcı olarak kabul edilerek bildirim konu edilir.

2) Tüzel kişiliği olmayan iş ortaklıkları gibi teşekküllerde; a) Tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri nihai olarak kontrolünde bulunduran gerçek kişi ya da kişiler, b) (a) bendi kapsamında gerçek faydalanıcının tespit edilememesi halinde tüzel kişiliği olmayan teşekkül nezdinde en üst düzeyde icra yetkisine sahip gerçek kişi ya da kişiler, üst düzey yönetici sıfatıyla gerçek faydalanıcı olarak kabul edilir ve bildirim konu edilir.

3) Trust ve benzeri teşekküllerde; kurucular, mütevellî, yönetici, denetçi veya faydalanıcı sıfatını haiz olanlar ya da bu teşekküller üzerinde nüfuz sahibi olanlar gerçek faydalanıcı olarak kabul edilerek bildirim konu edilir.

Bildirim dönemi ve verilme zamanı ve şekli:

1) Bildirim yapma yükümlülüğü getirilen kurumlar vergisi mükellefleri, gerçek faydalanıcı bilgisini geçici vergi beyannameleri ve yıllık kurumlar vergisi beyannamesi ekinde bildirmek zorundadır.

2) Kurumlar vergisi mükellefleri dışında kalan diğer mükellefler ile diğer kişiler gerçek faydalanıcı bilgisini her yılın Ağustos ayı sonuna kadar Gelir İdaresi Başkanlığına bir form ile elektronik ortamda bildirmek zorundadır.

3) Birinci ve ikinci fıkrada belirtilenlerin yeni mükellefiyet tesis ettirmesi veya daha önce bildirim ekledikleri bilgilerde değişiklik olması halinde, yeni mükellefiyet tesisini veya bilgi değişikliğini, bunların gerçekleştiği tarihi takip eden bir ay içerisinde bildirmeleri gerekmektedir.

4) Bildirim formu ile bildirim verme yükümlülüğü getirilenler, "gerçek faydalanıcıya ilişkin bildirim formu" ile gerçek faydalanıcıların adı, soyadı, vatandaşlıkları, kimlik numaraları, adresleri, varsa telefon, faks ve elektronik posta bilgileri ile gerçek faydalanıcılığın sebebinin bildirirler.

5) Kapsama giren mükellefler ve diğer kişilerin bağlı bulunduğu vergi dairesinden kullanıcı kodu, parola ve şifre almaları gerekmektedir. Kağıt ortamında (elden veya posta ile) bildirim formu kabul edilmeyecektir. Bildirim formunun elektronik ortamda verilmiş sayılabilmesi için sistem üzerinden onaylama işleminin yapılması şarttır. Elektronik ortam dışında gönderilen bildirim verilmemiş sayılacaktır.

6) Gerçek faydalanıcıya ilişkin bildirim formu, mükellef tarafından bizzat gönderilebileceği gibi ilgili dönemde, aracılık ve sorumluluk sözleşmesi bulunan serbest muhasebeci mali müşavir veya gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi tasdik sözleşmesi (tam tasdik sözleşmesi) bulunan yeminli mali müşavirler aracılığıyla da gönderilebilir.

Cezai yaptırım:

1) Gerçek faydalanıcı bilgisi bildirimine konu edilen bilgilerin mükellefler tarafından, bildirim verildiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren 5 yıl süreyle muhafaza edilmesi gerekmektedir.

2) Bu Tebliğde yapılan düzenlemeler kapsamında bildirilmesi gereken bilgileri bildirmeyen, eksik veya yanıltıcı bildirimde

bulunan mükellefler hakkında 213 sayılı Kanunun ilgili ceza hükümleri tatbik olunur.

3) Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yapılacak araştırma, inceleme ve uluslararası bilgi değişimi ile vergi incelemesine yetkili olanlar tarafından yapılacak araştırma ve incelemeler neticesinde, tebliğin 4 üncü maddede yer verilen mükellef ve diğer kişilerin gerçek faydalanıcı bilgisine ilişkin hatalı kayıtların bulunduğu tespit edilmesi halinde, gerekli cezai işlemlerin ve sicil kayıtlarında gerekli değişikliklerin yapılabilmesi amacıyla Gelir İdaresi Başkanlığına bilgi verilir.

İlk bildirim: Gerçek faydalanıcı bilgisi verme yükümlülüğü getirilen kurumlar vergisi mükellefleri dâhil bütün mükellefler ile diğer kişilerin, en geç 31/8/2021 günü sonuna kadar gerçek faydalanıcı bilgisini tebliğde belirtilen form ile elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına bildirmeleri gerekmektedir.

BAZI SORUNLAR-ELEŞTİRİ VE ÖNERİLER VAR

Kayıt dışılıkla mücadele, suç gelirlerinin aklanması, vergi uygulamalarındaki bazı sorunların giderilmesi noktasında çok önemli ve olumlu bir adım atılmış bulunuyor. Ancak, GIB tebliğinin uygulanmasına yönelik bazı sorunlar, eleştiriler ve öneriler ise aşağıdaki gibi sıralanabilir.

Gerçek faydalanıcı bilgisini vermekle yükümlü olanların tanımı epeyce genişletilmiş olup, bazı istisna veya muafiyetlere yer verilmemiştir.

Tüzel kişilerde, yüzde 25'i aşan hisseye sahip gerçek kişi ortaklar tespit edilirken, dar mükellefiyetlerde ve hamiline yazılı hisse sahibi gerçek kişilerin belirlenmesinde zorluklar yaşanacaktır. Ayrıca, yüzde 25'i aşmayan hakim ortaklık yapılarında gerçek faydalanıcının bildirim dışında bırakılmış olması başka sorunlara yol açabilecektir.

Ana ortağın halka açık olduğu yabancı sermayeli şirketlerde yüzde 25'i aşan hisseye sahip gerçek kişi ortağın bulunmaması halinde gerçek faydalanıcının tespiti zorlaşacaktır.

Gerçek faydalanıcı bilgilerinin idare tarafından ne kadar süreyle saklanacağı, yurt içi ve yurt dışıyla paylaşımı, kişisel verileri koruma kanunu ile olan ilişkisinde soruların cevabı netlik kazanmalı.

Gerçek faydalanıcıya ilişkin bilgileri bildirmeyen, eksik veya yanıltıcı bildirimde bulunan mükellefler hakkında uygulanacak cezai yaptırım sadece usulsüzlük cezasıyla sınırlı olup olmayacağı veya başka cezaların varlığı netliğe kavuşturulmalıdır.

Bir kamusal görev olarak, başta serbest mali müşavirler ve serbest avukatlar olmak üzere meslek mensuplarına bazı yükümlülükler ve sorumluluklar getirilmiş olmasına karşılık, bu meslek mensuplarına aynı zamanda bazı kamusal güvencelerin verilmesini de gerekecektir.

Konu; kamuoyunda yeterince tartışılmadan, yükümlülüklerle ilişkin uygulama rehberleri hazırlanmadan, taraflara gerekli eğitimler verilmeden, bildirimlerin çok kısa süre olan 31/08/2021 tarihinde sona ermesi ciddi sıkıntılara yol açacaktır. Önerimiz; sağlıklı sonuçların alınması için bildirimlerin, 2022 yılında verilecek beyanname dönemlerine göre ertelenip kademeli bir şekilde uygulanmasında fayda vardır.

